

Kleptomania: kiedy to kradzież, a kiedy choroba?

Data publikacji: 27.07.2022 16:06

Kleptomania to zaburzenie psychiczne, które polega na przywłaszczaniu rzeczy pod wpływem impulsu i chęci rozładowania napięcia. Kleptomania to choroba. Chory nie jest w stanie przeciwstawić się potrzebie przywłaszczenia przedmiotów należących do innych.

□

Kleptomania polega na powtarzającej się trudności lub niemożności powstrzymania się od kradzieży przedmiotów, które nie są zabierane dla osobistego użytku ani chęci zysku. Zdobyte rzeczy są później wyrzucane, rozdawane lub zbierane.

Zachowaniu towarzyszy wzrastające uczucie napięcia przed kradzieżą i gratyfikacji podczas tego czynu i bezpośrednio po jego dokonaniu -tyle mówi definicja z Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD-10.

Warto wiedzieć, że kleptomania zdiagnozowana przez psychiatrę chroni od odpowiedzialności prawnej za poniesione czyny.

Osoba chorująca na kleptomanię w czasie kradzieży i tuż po niej odczuwa zadowolenie, przed kradzieżą wzrasta u niego napięcie.

Chory zawsze działa sam. Między epizodami kradzieży ludzie chorzy na kleptomanię wstydzą się swojego zachowania, mają poczucie winy i lęk przed konsekwencjami, ale nie mogą się powstrzymać przed dokonaniem kolejnego aktu.

Do epizodów kleptomanii dochodzi zazwyczaj przed ukończeniem 20-lat, zdecydowanie częściej u kobiet. Nie są dokładnie poznane przyczyny kleptomani, ale przyjmuje się, że skłonność do patologicznych kradzieży współwystępuje z innymi zaburzeniami: odżywiania, osobowości, depresyjnymi, nastroju, preferencji seksualnych, fobiami, uzależnieniami, a także z zakupoholizmem.

Kleptomanię diagnozuje się na podstawie konkretnych kryteriów: Kradzież nie jest wynikiem urojenia lub halucynacji, do kradzieży nie dochodzi pod wpływem chęci zemsty lub złości, chory nie panuje nad impulsem popychającym go do kradzieży, chory po dokonaniu kradzieży odczuwa ulgę, przyczyną kradzieży nie jest chęć zysku; brak tu motywacji finansowej.

Kleptomanię należy przede wszystkim odróżnić od zwykłej kradzieży, bez względu na jej powód – chęć zysku czy wpływ używek. Dla kleptomanii charakterystyczne są drobne kradzieże, często nic nieznaczące, dla samego faktu.

Nie chodzi oczywiście zawsze o przedmioty bezwartościowe, ale też nie o chęć zysku. W trakcie kradzieży chory ma wysoki poziom adrenaliny we krwi, odczuwa satysfakcję i napięcie emocjonalne, które rozładowuje dopiero akt kradzieży. Potrzebie przywłaszczenia chory nie może się oprzeć, ale wkrótce po jej zaspokojeniu odczuwa wstyd i jednocześnie unika sytuacji będących okazją do kradzieży.

Kleptomanię diagnozuje psychiatra, który może wprowadzić leczenie farmakologiczne, ale bardzo ważną jest terapia pomagająca wyeliminować przyczyny napięcia emocjonalnego. Należy też pamiętać, że do uniewinnienia i diagnozy zbiera się zespół ekspertów, który analizuje pacjenta.

Kleptomanię od kradzieży odróżnia w głównej mierze motywacja – w przypadku kleptomanii jest to motywacja emocjonalna, natomiast w przypadku zwykłej kradzieży – materialna. Dlatego nie zawsze osoba dokonująca kradzieży często małej wartości jest złodziejem, którego należy traktować jak największego przestępcę.

AK, mat.pras.